

Délvidék

Délvidéki Napió
Politikai napilap
 Feltalálójának: *Kónya Lajos*

MEGJELENIK	
mindenteljesen vasár- és ünnepnapi kivétellel.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.	
Telefonszám: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32-
fél évre	16-
negyed évre	8-
Vidékra postán küldve	
egész évre	32-
fél évre	16-
negyed évre	8-

A gazdák és a termés.

A Magyar Gazdaszövetség hivatalos lapja foglalkozik azzal, hogy a termésrendelet még mindig nem jelent meg, holott csak hat hét választ el az aratástól. Követeli mindenekelőtt a földmivelők fejadagjainak felemelését s annak elismerését, hogy a földmivelés a legnehezebb munka s így nagyobb fejadaghoz senkinek sincs jussa, mint annak, aki a mezőgazdaságban dolgozik.

A földmivelő nép asszonyai a férfakkal egyenlő fejadagot kapjanak, mert ma a barázdákon az asszonyok helyettesítik a férfiakat. A magyar gazdák szívesen adnak kenyert maximális áron a magyar hadseregnek s a vagyontalan családoknak, de a termés többi részét engedjék át a szabad forgalomnak. Ez a követelménye az egyenlő elbánásnak, mert az nem igazság, hogy míg a gazdától mindent maximális áron szednek el, addig a gyárosok és bankvállalatok minden iparcikket tetszés szerinti áron adnak.

Semmi kifogásunk nem lenne az eddigi maximálórrendszer ellen a mezőgazdaságot illetően, ha az ipari maximálás és rekvirálás is érvényesülne. De erre még az új lábberendelet sem nyújt sok reményt. Félt, hogy ez a rendelet is papíron marad.

Tessék hát a mezőgazdaságnak is visszaadni a szabadságot. Ne kérjen tanácsot a közlekedési miniszter a gazdák ellenségeitől; a földmivelő népnek keresse kedvét, akkor majd lesz kenyér. A kormány sürgősen állapítsa meg, milyen növények szükségesek, minő olajos- és fonalnövények termesztése kívánatos, mert erre már most előkészületeket kell tenni. Eszerint kell az árat jó előre megállapítani.

Melegen ajánljuk, hogy ne elégedjenek meg a termés-

rendelet kibocsátásával, mert abból még nem következik, hogy lesz mit enni. Ertesse meg a kormány a szénköz-ponttal, hogy a csépléshez szén kell, pontos időre és elegendő mennyiség. Ertesse meg a honvédelmi miniszter az alsóbbfokú katonai parancsnokokkal, hogy június derekán már engedjék haza

a szabadsághozható katonaságot aratásra, mert ahhoz is elő kell készülni. Ertesse meg a vasutal, hogy a mezőgazdasági offenzívához való szállítások halasztást nem tűrnek.

Ha a kormány intézkedései méltányosak lesznek, a földmivelő nép elfogja felelni eddigi tatárjárását.

Károly király Vilmos császárnál.

Budapest, május 14. Ő császári és apostoli királyi felsége május 12-én őfelségénél a német császárnál a nagyfőhadiszálláson látogatást tett. Károly király őfelsége kíséretében a személyes „suite” kívül Burián gróf közös külügyminiszter, A. z báró, a vezérkar főnöke és Hohenlohe herceg berlini osztrák-magyar nagykövet voltak. Német részről a tanácskozáson részt vettek a birodalmi kancellár, Hindenburg vezértábornagy és Ludendorff tábornok, Kühlmann dr. államtitkár és Wedel gróf bécsi német nagykövet.

A magas szövetségesek és tanácsadók között szíves eszmecsere és beható tanácskozás folyt. A tanácskozások folyamán örvendetesen szembetűnővé vált, hogy az immár védekező háborúban is oly dicsően bevált sok évi szoros szövetséget Ausztria-Magyarország és a német birodalom között mindkét fél mily magasra értékeli.

Burián külügyminiszter — gróf.

Budapestről jelentik, hogy a király Burián István báró külügyminiszternek a román béketárgyalások befejezése alkalmából meleg köszönetét fejezte ki és a magyar grófi méltóságot adományozta neki.

Az angol kormány sorsa — a német offenzíva.

Zürich, május 14. A Züricher Post londoni jelentése szerint Lloyd George csak rövid időre menekült meg a bukástól. A kormányválság most csak elodázódott s a legközelebbi hetek döntő fordulatot hozhatnak. Az angol kormány sorsa ma a német offenzíva eredményétől függ.

Élénk gyalogsági csaták a Kemmel területén.

— Német hivatalos jelentés. —

Nyugati harcok: A Kemmel-területén az élénk tűzérési tevékenység helyi gyalogsági csatákkal kapcsolatosan tovább tartott; a többi harc szakaszokon is este felé többszörösen feléledt.

Április havában az ellenséges légi haderők vesztesége a német harc vonalon 15 kötött léggömb és 271 repülőgép, amelyek közül 122 vonalaink mögött, a többi pedig túl az ellenséges állásokon zuhant le megfigyelhető módon. A légi harcban mi 14 kötött léggömböt és

123 repülőgépet veszítettünk. A többi harc terről nincs újság.

Ludendorff, első főszállásmester.

A román békeszerződés végleges érvényesítése.

Zürich, május 14. A Neue Zuercher Zeitung értesülése szerint a bukaresti béke szerződést a román parlament egy hónap múlva ratifikálja. A ratifikáció egyébként pusztán formalitás lesz, mert az újonnan választandó román képviselőház mindenestre elfogadja a békefeltételeket.

Teljes rend van az odesszai kormányzásban.

Odessza, május 14. Az odesszai kormányzás páranesnokának jelentése szerint az anarkia teljesen megszűnt.

A főkapitány távozása.

Szalay Mátyás nyugalomba megy.

Szalay Mátyás, Szabadka város érdemes főkapitánya hosszú évtizedek óta végzett fáradságos munkája után nyugalomba vonul. Betegségtől és a fárasztó munkától megfáradott szervezete nem bírja el a további fáradságokat. Egyenlőre, szabadságra megy, szabadságának letelte után pedig nyugdíjazását kéri.

Aki Szalay Mátyást ismeri és figyelemmel kísérte nehéz munkáját, látni fogja, hogy minő sokat tett a város érdekében. A szabadkai rendőrséget a lehetőséghez képest átforgatta, modernizálta és a felekkel mindig különösen udvariasan bánt.

Szalay főkapitány azonkívül, hogy hivatalnok volt, elsősorban mint ember érintkezett ügyes-bajos feleivel. Egyaránt szíves volt mindenkivel szemben s ha valaki tanácsért fordult hozzá, sosem távozott el eredménytelenül. Az ő korrekt udvariassága, szívesége nagyon sok tisztelt szerzett neki.

A távozó főkapitány megemlékezve a lapok támogatásáról, köszönetét fejezi nekik.

Távozását Szabadkán mindenütt sajnálják.

Ahol nincs szükség szervezkedésre.

— A városi tanács legújabb bölcs határozata. —

Régi, de nagyon sajnálatos dolog az, hogy a háború a közigazgatás szegény proletárjait, a tisztviselőket sújtotta legjobban. Nem segít rajtuk az iskolai végzettség. Az intelligenciájuk legfeljebb arra jó, hogy a nyomorgást leplezzék. Hogy ezen a kétségbeejtő rossz állapotokon segítsenek, országos mozgalom indult meg a tisztviselők tömörítése és szervezése érdekében. A szervezés mindenestre elősegíti a könnyebb megélhetést s ezért az ország összes polgármesterei mint a közigazgatás első tisztviselői örömmel üdvözölték és pártolták a készülő mozgalmat. Egy kivétel azonban mégis akadt s ez Szabadka szabad királyi városa, amelynek 100,000 en felüli a lakosainak száma. Itt úgy látszik nincs szükség szervezkedésre. A Szeged Szabadkirályi Város Hivatalnokainak Egyesülete átiratot intézett Szabadka város Tanácsához. Az átiratban kiemelik, hogy a városi tisztviselők helyzete mennyire rossz, hogy szervezkedésre okvetlenül szükség van és felhívják a város tanácsát, hogy pártolja a városi tisztviselők indítandó mozgalomát, amely az ország összes városai alkalmazottainak szövetségbelépését célozza. Az alakítandó szövetség azután rendezné a városi tisztviselők táplálkozásai és ruházatkodási kérdését, amely kérdések eddig immár 5 éve rendezetlenek.

Mondanunk sem kell, hogy ez a tömörülés nagyon is létjogosult és egész jogosan várhatták a tisztviselők a tanács pártolását, de nagyon csalódtak. A tanács legutóbbi ülésén igen bölcsen kisütötte, hogy a kérdés tárgyalása nem reá tartozik és — ad acta tette.

Netek nyomorgó, megélhetési nehézségekkel bajlódó szabadkai tisztviselők. — Ugy látszik nincs szükség Szabadkán segíteni a lehetetlen állapotokon. Itt minden tisztviselő jólétben dúsul — sőt uszik. Itt nem kell tömörülés. — Hogy az ország többi városainak polgármesterei nem jöttek rá erre az igazán bölcs elintézési módra? Mert nem jöttek rá; mind pártolták, jóindulattal nézték a kezdődő mozgalomra és nem mutattak hajlandóságot arra, hogy a dolgozó, fáradó tisztviselők jogos kérelmét ad acta tegyék. Itt Szabadka az egyetlen, amely átkos konzervatívizmusának adott nagyon is markáns kifejezést. Vajon aláasta volna-e a Tekintetes Városi Tanács magasan szárnyaló tekintélyét, ha a tisztviselők irányában nem a paragrafusokra hallgat, hanem a becsületesen munkálkodó emberek iránti méltányosságot veszi irányadónak. Vagy Szabadkán nem kell méltányosság? Igaz minek is! Azok a szegény tisztviselők, akiknek létfenntartása, egzisztenciája a soványan fizető hivatal, dolgoznak méltányosság nélkül is, de mindennek ellenére ne higgye a Városi Tanács, hogy kedvező színben tűnik fel, más modernebb, fejlettebb városok s főleg azok előtt, akikben megvan a jó érzés, a sajnálat, a dolgozó, fáradó intelligens proletárok iránt.

Leérkezett a nyugdíjszabályzat.

— A miniszter törölte a polgármesterek nyújtott kedvezményeket. —

Szabadka város törvényhatósági bizottsága még a múlt év elején felküldte a belügyminiszterhez a nyugdíjszabályrendeletet jóváhagyás végett. A belügyminiszteri-umtól tegnap érkezett le a rendelet, amely különösen két lényeges pontban tagadta meg jóváhagyását.

A szabályrendelet ugyanis a többi tisztviselőktől eltérően a polgármesterek bizonyos kedvezményeket ad, a mikor több esetet sorol fel, amelynek fennforgása esetén a polgármester nyugdíjba mehet, míg a többi tisztviselőket ezen kedvezményekben nem részesítette. A belügyminiszter megállapítja, hogy „a szabályrendelet vonatkozó szakasza a polgármester javára egészen különleges kedvezményeket tartalmaz, melyet kellőképpen megindokoltnak nem tartok. ennél fogva az említett szakaszban említett rendelkezéseket el kell hagyni.”

Tekintettel ama nagy érdekre, amelyeket a nyugdíj-szabályrendeletnek mielőbb való érvényesüléséhez fűződnek, kimondja a miniszter, hogy a szabályrendelet egyéb részeiben már most jóváhagyja s ugyan ezen indokból nem tesz kifogást az ellen, hogy a város közönsége a jelen rendelet életbeléptetése iránt szükséges intézkedéseket még a jóváhagyási záradékkal való ellátás előtt megtehesse.

A nyugdíjasoknak a belügyminiszterhez intézett kérelmét a miniszter jogosnak tartja és ehhez képest a nyugdíjasok lakbér és temetkezési illetményeit az állami nyugdíjszabályzatnak megfelelően kell rendezni.

Elvárja a miniszter a város közönségétől, hogy a szabályrendeletet a fenti észrevételeknek megfelelően mielőbb átdolgozza és jóváhagyás végett újból felterjeszti.

Lopják éjjel a zsákokat.

(Saját tudósításunk.) Éjjel egy órakor az utcán ballagott Oravecz Józsefné nagy batyúval a hátán. Már majdnem háza ért az V. körüli Tollas utcába, amikor csendőrökkel találkozott, akik igazolásra szólították föl a csomag eredetire vonatkozóan. Oraveczné batyujában 19 darab üres zsák volt, melyekről azt mondta, hogy azokat Molnár Gyula kalauz adta át neki a szabadkai személpályá-

udvaron azzal a megbizással, hogy vigye éjjel, mikor nem látja senki, a lakására.

A nyomozás folyamán kiderült, hogy Szabadkán Molnár Gyula nevű kalauz egyáltalán nem is ismernek és alapos a gyanu, hogy a 19 zsákot az asszony a rendezőpályaudvaron álló valamelyik zsákkal telt koszból lopta.

Ladányi Nándor raktárfőnök különben a zsákokban a vasut tulajdonát ismerte föl s ezért az asszonyt lopás miatt följelentették a kir. ügyészségnek.

Meg akarta vesztegetni a katoniorvost.

— Tanuk a szekrényben és az asztal alatt. —

(Saját tudósításunk.) Érdekes ügyet tárgyalt tegnap a szabadkai kir. törvényszék. Vukoszávyevics Arkádné azzal volt vádolva, hogy kórházban fekvő férjének az orvosát meg akarta vesztegetni abból a célból, hogy férjét felülvizsgálatra küldje.

Az eset a következő: Még a múlt év augusztus havában beállított Vukoszávyevics Arkádné moholi lakos dr. Rácits Simon katoniorvoshoz, ki a gimnáziumi tartalékkórházban osztályfőorvosként teljesített szolgálatot. Az orvosnál előbb rosszulról panaszkodott, majd a vizsgálat után megemlítette, hogy férje a gimnáziumban fekszik és az esetre, ha felülvizsgálatra küldené a főorvos, 1000 korona tiszteletdíjat kínált föl.

A főorvos erélyesen visszautasította az asszony ajánlatát és az esetről jelentést tett parancsnokának. És hogy döntő bizonyítékot nyerjen az asszony megvesztegető kísérletéről, egy szobába rendelte az asszony férjét, de előzőleg tanukról is gondoskodott és a főápolónőt egy szekrénybe, míg a küldöncöt az asztal alá bujtatta el.

A katona a főorvos elbeszélése után, kérdéseire elmondta, hogy az asszony nála volt, de ő a megvesztegetés ügyében az asszonynak semmi utasítást nem adott,

hanem mikor az asszony ismét visszajött, elmondta, hogy volt a főorvosnál, de arról, hogy a főorvos meg akarta vesztegetni, ez alkalommal sem szólt.

A tanuk ekkor előbujtak, de döntő bizonyítékkal így sem szolgálhattak, csupán az a tény nyert megállapítást, hogy az asszony tényleg járt a főorvosnál. De hogy az asszony bűnös volt a dologban, az a főorvos vallomása mellett, az asszony is elárulta zavaros védekezésével. A bíróság az asszonyt, tekintettel a sok enyhítő körülményre, 1 hónapi fogházra és 100 korona pénzbírságra büntette. Az ítéletben a vádlott és az ügyész is megnyugodott.

Ma kedden

Az idei szezon művészi szenzációja *Allwin Neuss* a *Szamárkör* főszereplőjelek utolérhetetlen alakítása

A táncosnő gyöngye.

Detektivbohózat 4 felvonásban.

Lifka moziban

Kezdete d. u. fél 6 és este fél 9-kor

„Dolgozó örlegénység”

A 49—50 éves katonai legénység elhelyezése a közgazdaságban.

A honvédelmi miniszter 7905-Mg. B. számú legújabb rendeletében az 1868—1869. születésű évfolyambeli katonai legénységnek a közgazdaságban való elhelyezéséről s az orosz foglyok szökése folytán a mezőgazdasági és ipari üzemekben előállott munkaerőhiányoknak ez uton való részleges pótlásáról a következőképpen intézkedett:

Ezek az egyének addig is, míg tartós szabadságra kerülnek (az 1868. szül. évfolyambeliek f. évi június hó 1-től szeptember hó 15-ig, az 1869. szül. évfolyambeliek f. évi szeptember hó 16-tól december 31-ig terjedő időben kerülnek tartós szabadságra), a következő határozványok szerint a közgazdaság céljaira igénybe vétetnek:

1. Önálló mezőgazdák, kiknek legalább 10 kat. hold birtokuk van saját birtokuk, önálló iparosok és kereskedők pedig saját üzemük, illetőleg üzletük vezetésére lesznek hivatva. Minden egyes ily egyén helyett köteles lesz az illető község a még később kihirdetésre kerülő hadifogolykicszerelés idején egy hadifoglyot további pótlás nélkül bevonultatni.

2. Azok a mezőgazdák, kiknek 10 kat. holdnál kisebb birtokuk van, továbbá a mezőgazdasági munkások és mezőgazdasági iparosok lehetőleg békebeli lakos, illetve munkahelyükön, vagy annak környékén nyerne, mint „dolgozó legénység” beosztást.

A „dolgozó örlegénység” köteles az alkalmaztatásával szokásos munkákat oly díjazás mellett végezni, mint amilyen az ugyanazon helyen és alkalmazásban álló és ellátásban részesülő szabadmunkás a munkájáért hatósági megállapítás szerint élvez, e díjazás azonban nem lehet kevesebb, mint napi 3 korona. Ez a díjazás a dolgozó örlegénység saját kezére hetenként kifizetendő, amellyel azok szabadon rendelkeznek.

A „dolgozó örlegénységért” a munkaadónak a póttetek részéről 10 naponként megküldendő napi és fejenkénti 1 korona 30 fillér élelmezési átalány térítendő meg.

A „dolgozó örlegénység” első sorban a munkahelyről megszökött, illetve már leadott hadifoglyok pótlására van hivatva, de beosztandó a munkában álló hadifoglyok mellett is, mely esetben minden „örlegényért” a még később kihirdetésre kerülő hadifogolykicszerelésnél a munkahelyről a behívás idején egy-egy hadifoglyot további pótlás nélkül bevonultatandó lesz.

3. Az ipari és kereskedelmi szakmunkások a békebeli lakóhelyük közigazgatási bizottságnak adatnak át.

4. Az ipari napszámások nagyobb ipari üzemeknél fogyatékbá jutott hadifoglyok pótlására a honvédelmi miniszter rendelkezésére maradnak illetékes pótteteiknél.

— Szájába lött. Tegnap éjjel a Kálmán-utca 282. szám alatti lakásban Markovics Mátvás 86. gyalogezredbeli katona — ismeretlen okból — ravolverrel a szájába lött. Súlyos sebével a mentők a képezdei tart. kórházba szállították.

Családi bűnszövetkezet.

— Kukoricát loptak, hogy élelmiszert vásároljanak. —

(Saját tudósításunk.) Horváth Mihályné és Bacsó Ferencné moholi lakosok az unokatestvéri viszonyt azzal fűzték szorosabbra, hogy együttesen elindultak kukoricát lopni.

Még a múlt év szeptember havában dr. Offner Jenő földművelő földjéről összesen 5 szeker csöves kukoricát vittek el.

A letörölt kukorica fuvarozásában Bacsó Ferencné édesapja, Solti István is segítkezett.

Az így elvitt kukoricát a két asszony eladta és a pénz egy részén élelmiszert vásároltak, míg Bacsoné apjának fuvardíj fejében 50 korona készpénzt és 4 zsák kukoricát adott.

Az eset valahogy a csendőrség tudomására jutott és a nyomozás alkalmával a két asszonynál meg is találták a tengeri egy részét sőt az eladott lopott tengeri árából 160 koronát le is foglaltak. A pénz eredetét a vádlottak be is ismerték.

Tegnap tárgyalta az ügyet a szabadkai kir. törvényszék. A vádlottak nem tagadták a cselekményt és szegénységükkel védekeztek.

Soltis, az öreg fuvaros, sehogy sem akarta vállalni a bűncselekményt és azt állította, hogy ő az 50 koronát és a 4 zsák kukoricát csupán a megszolgált fuvardíj fejében kapta. A furfangos védekezést a bíróság természetesen nem fogadta el.

A bíróság a két asszonyt az enyhítő körülmények figyelembe vételével 1-1 hónapi fegyházra ítélte, Soltist pedig orgazdaság vétségében mondotta ki bűnösnek és 2 hónapi fegyházat kapott. A mellékbüntetést a bíróság mellőzte. Mind a hárman megnyugodtak az ítéletben.

NAPI HIREK.

— Akik nem jönnek vissza.

Az orosz, az ukrán és román béke ragyogásában árnyak szövődnek. A nagy, véres orosz frontot felolvasztó melegségbe hűvös borzongás suhan. Pedig örülni kellene a hírek, hogy most már itt az idő, mikor mindnyájan visszajönnek a magyarok, akik az Ural vidékén, a messze Szibériában, a Káspi tengernél, vagy Besszarábiában nézték a lenyugvó napot és várták a rossz álom ébredését. És örülni kellene rajta, hogy a várt emberek megtérnek, hogy örömvillan a sirástól gyengült asszony fénytelen szemébe, hogy a gyermek viszontlátja atyját, kit alig ismert s, akiért mindennap imádkozott. Örülni kellene azon, hogy megjönnek, akik után annyi két-százéves aggódás kelt szárnyra széles ez országban. És mégsem tudunk örülni. Eszébe jutnak az embernek a megszorodott apák, a kiapadt szemű anyák és hitvesek, a gyermekek, akiket nem szabad árváknak nézni, akiknek fia, férje, apja csak eltűnt. Azok, akiknek csak Szibéria volt az egyetlen, kik évek óta biztak abban, hogy a messze országból

nem jön levél, de úgy érezték, hogy nem hallhatott meg, akit ennyire várnak...

Es mikor erre gondol valaki, lehetetlen úgy örülnie, mint kell és sirni lehetne azon, hogy annyi ezer családnak a béke veszi el a reményét, amit a háboru éltetett. Sirni lehetne azokkal, akiknek most lesz halott, akit oly régen elvesztettek...

— Vass Sándorné meghalt. Sulyos csapás érte Vass Sándor főhadnagyot. Neje, sz. Milassin Maca, hosszas szenvedés után tegnap délután elhunyt. Az elhunyt uriaszonyt nagyon sokan ismerték és szerették Szabackán. Milassin Ignác városi számvevő leányát gyászolja az elhunyt uriaszonyban. Temetése 15 ént délután 4 órakor lesz.

— A fagyos szentek. Pongrác, Szervác és Bonifác kritikus dátumai a kalandáriumnak. E napokhoz az a hit fűződik, hogy ekkor kell legjobban félni a veszedelmes májusi fagyoktól. A gazdák szive valósággal megkönnyebbül, ha ez a három nap minden baj nélkül szerencsésen elmúlik. Az időjárás mostanában eléggé változékony ugyan, de hidegnek éppen nem mondható, így hát a fagyos napok irgalmasak voltak hozzánk. A három nevezetes dátum, május 12., 13. és 14., az idén vasárnapra, hétfőre és keddre esett.

— Iparosok és kereskedők a központ ellen. Az Iparosok és Kereskedők Országos Egyesülete a hó 19-én Pünkösöd vasárnapján Budapesten a régi Országház termében nagy gyűlést tart. A gyűlésen az iparosok és a kereskedők a központok ellen fognak állást foglalni. A gyűlés mozgalmassá és nagyarányúnak ígérkezik, amelyre Szabacka város tanácsát is meghívták, hogy a város képviselőiben ki fog elmenni arról még nem határoztak.

— Kevesebb lesz a tanítónő. A mint értesülünk miniszteri rendelet fog megjelenni nemsokára mely szerint a tanítónőképzőintézetek egy-egy osztályába a következő iskolai évtől kezdve egyelőre az első osztályon legfeljebb 25 tanuló lesz felvehető. Ennek magyarázata hogy a négy éve tartó háboru miatt majd két-három év múlva kevesebb gyermek iratkozik be az elemi iskolákba, osztály összevonásokra lesz szükség és a tantervből kevesebbnek jut hely. Nehogy szellemi proletárokat neveljenek az intézetek, a miniszterium jónak látja már most ezt az intézkedést megenni, mert csak így tud majd lehetőleg minden okleveles tanítónőnek állást biztosítani. Akik ilyenformán a képzőkből elmaradnak, azok már gyakori pályák után kénytelenek nézni és bizonyosan megtalálják azokat.

— Hadapródjelölt—zászlósjelölt. A tisztjelölt kifejezést, amelyeket a rendeletekben hivatalosan is használnak. — a hadsereg főparancsnokság közlése szerint — nem jelenti azt, hogy a hadapródi rangot teljesen eltörölték. Tény, hogy most a hadapród-jelölteket a hadapródi rang átugrásával nyomban zászlósokká nevezik ki, ez a gyakorlat azonban csak a háboru tartamára áll fenn. A „hadapród-jelölt” kifejezést a mai körülmények között a „zászlósjelölt” megjelöléssel fogják helyettesíteni.

— Felülvizsgálatok egyszerűsítése. A felülvizsgálati iratok együttes kezeléséről szóló rendeletre való utasítással felhívja a honvédelminiszter az összes póttestparancsnokságokat és nyilvántartó hatóságokat, hogy sürgősen revizálják az állományukba tartozó egyének felülvizsgálati iratait és amennyiben ugyanazon egyénről több, még érvényben levő felülvizsgálati határozatot állapítanak meg, az összes felülvizsgálati iratait döntés végett legkésőbb a hó végéig a honvédelmi miniszterhez terjesszék föl.

— Gyújtogat a villámcsapás. Tegnap délután 2 óra tájban hatalmas zivatar tört ki. A villám becsapott Vojnics Dániel III. kör. Alajos utca 852 szám alatti házába és felgyújtotta azt. A 16 méter hosszú és 6 méter széles nádtető, a tüzoltók gyors kivonulása dacára, a lángok martaléka lett a padláson egy levágott sertés husa azonkívül 20 kg. szappan volt eltéve, ez mind elpusztult. A kár körülbelül 2080 korona, s ezzel szemben a ház 400 koronára volt biztosítva.

— Művész-est a Lifikában. A szabadkai közönség érthető izgalmal várta P. Budanovics Mária hangversenyét. Előkelő és nagy közönség töltötte be a nézőteret. P. Budanovics Mária gyönyörűen elénekelt opera-áriáival valósággal elragadta hallgatóit. Nagy hatással énekelte el Kurucz János zeneszerző hangulatos dallait is. Az élvezetes est sikeréhez nagyban hozzájárult Palotay Arpad hangversenyénekes és Kurucz János zongoraművész zeneszerző, ki meseteri játékot nyújtott.

— Kimutatás a heveny ragályos kórok állásáról 1918. május hó 5-től május 11-ig terjedő héten: Dyphteria 1, kanyaró 2, hörkhurut 1, bárányhimlő 1, hasihagymáz 1, hólyagos himlő 1 (katona), kiütésses hagymáz 1 (katona), összesen 8 megbetegedési eset.

— A szabadságos katonák lisztellátása. A közlelémezési miniszter 200.403. számú rendelete szerint a szabadságra hazaérkező katonák a polgári lakosság számára megállapított fejadag mérvében a törvényhatóságok által látandók el. Ily egyéneknek szabadságolási okmányaik fölmutatása ellenében szolgáltatandók ki az élelmiszertartalmára; hogy a nevezettek meddig vannak a törvényhatóság által ellátva, a szabadságolási okmányra reávezetendő.

— Meghaltak: Katanosics Márk 82 éves, Romoda Katalin 11 éves. Horváth Pál 19 éves, Radnics Ferenc 54 éves, Kovács Etel 54 éves, Puzics Mária 10 éves, Romik István 13 hónapos, Bader Anna 2 éves, Sárceviits Mihály 70 éves, Lázics Gergelyné sz. Neoresics Krisztina 40 éves, Kovács József 64 éves, Babity Sándor 2 hónapos, Dúngyerszki Albert 64 éves, Drobina József 70 éves, Francia Mária 7 éves.

— Pontoson kell kezelni a hírlapokat. A hírlapok pontos kézbesítése érdekében a kereskedelmi miniszter rendeletet intézett valamennyi postahivatalhoz. Köztudomású ugyanis, hogy a háboru közlekedési viszonyok nehézségei miatt az újság postai kézhez-juttatása

sokszor nagy késedelemmel jár. Sok esetben azt is panaszolják előfizetőink, hogy egyes számok egyszerűen kimaradnak. Talán mondanunk is fölösleges, hogy tölünk mindig pontosan és hiány nélkül kerülnek postára a hírlap-példányok; ha tehát itt-ott mégis elmarad egy-egy szám, annak csak a posta lehet az oka. A miniszter rendelkezett éppen arra figyelmezteti a postahivatalokat, hogy a legnagyobb figyelemmel és pontossággal kezeljék a hírlapokat.

Tölgyfakadák és hordók beszerzése. Azok a középponti szeszfőzők, melyek cementvermek készítéséhez szükséges előfeltételekkel nem bírnak, leghelyesebben tesszik, ha tölgyhordókat szereznek be, melyekben szintén 1—2—3—q-ny nyersanyagot lehet elraktározni. A szövetkezetek központjának esetleg módjában állana a hozzátartozó szeszfőzők részére nagyobb mennyiségű, 24—60 hektoliter befogadására alkalmas új tölgyfakadákat, használt és új pálinkás hordókat beszerezni. Miután minden jel arra mutat, hogy ősszel a kínálat e téren nem fog helyes arányban állani a kereslettel és az árak képtelen magasra fognak felszökni, célszerű, ha a központi szeszfőzők már most gondoskodnak megfelelő edényekről.

Szerkesztő:

BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szeres Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabackán, Rákóczi-utca 20. szám

Felelős szerkesztőnk telefonszáma:

Palics 34.

KORZÓ MOZI

műsora.

hétfő — kedd

Repriz! **Közö hajra!** Repriz!

Ohnet György viláhirű

szindarabja,

Berky Lili fellépte,

Vasgyáros

színmű 4 felvonásban

kiváló pótműsorr

Előadások: d. u. 6 este 1/2 9 kor vasár és ünnepnap 1/2 3, 4, 6, 1/2, 9

Május 17-én este 8 órakor B. sándor Erzsi kamaraénekesnő a budapesti Operaház világhírű művésznőjének dalestéje Dienzl Oszkár zongora művészzel. Jegyek váltathatók.

fogak és fog-sorok.

Valódi amerikai

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platínából, valamint arany- és platínafogak, koronák és hidak, ugyancsak szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömésök (plombások).

Schaffer Géza vizsgázott fogtechnikus, Szabacka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

Nyitár.

Vass Sándor úgy a maga mint leánykája Ferike és az egész család nevében megtörtént jelent, hogy imádott jó felesége

Vass Sándorné szül. Milassin Maca

1918. évi május 13-án d. u. 4 órakor életének 29-ik és legboldogabb házasságának 8 ik évében meghalt.

Lelke üdvéért az engesztelő szent miseáldozat e hó 15-én, d. e. 11 órakor fog a Szent Teréz templomban az Urnak bemutatni.

A drága halott temetése e hó 15 én d. u. 4 órakor lesz a gyászházból.

Isten veled! Ádva áldjuk emlékedet!

Szabadka, 1918. május 14.

Milassin Ignác és felesége Szlamay Janka szülei, Milassin Lenke nővére, öz. Vass Ferencné anyósa, dr. Vass Antal sógora, Herzog Miskáné Vass Janka fejével és Bandika fiukkal, sógornője és sógora, Szlamay Béla feleségével, Jamnitzky Antal feleségével, öz. Jamnitzky Jánosné, Jamnitzky Dénes feleségével, öz. Horváth Józsefné nagybátyjai és nagynényei dr. Barta Antal és felesége, igaz barátai.

Mozgó-fényképszínház.

Korzó mozi műsora:

Hétfő—kedd: Közóhajra repriz. A legszebb magyar film ujdonság. Ohnet György világhírű szindarabja, főszereplő: **Berki Ili: Vasgyáros** Dráma 5 felv.

Szerda-csütörtök-péntek: **Franceska Bertini** a ragyogó szépségű legkedvesebb művésznő új filmje remek alakítása: **A mozi gyöngye.** megkapó dráma 3 felv.

Szombat-vasárnap: **Ellen Richter Tevdar Loos** hatalmas sikert aratott szenzációs filmje: **Ne vigy minket kísértésbe.** Nagy tragédia 4 felv. Egy szerzetes mélyseges regénye. A legkiválóbb ujdonság.

Közgazdaság.

Malmok díjazása a tengeri feldolgozásáért A. H. T. nek a malmokkal a tengeri feldolgozására vonatkozó szerződésai már elkészültek és ezekért a munkálatokért a magasabb terményáraknak megfelelően magasabb díjazást biztosít a szerződés a malmoknak. Ezek a díjazások a következők: a tengeri szárításáért mmként 3.75 K, csőves tengeri morzsolásért 75 fillér, csirátlanításáért 1 K, őrlésért 4 K, darálásért 3.40 K. Az ideglenes elszámoló ár a tengerinél 60, csutkánál 10, tengerilisztnél, daránál és kásánál 70, csiránál 50, tengerikorpanál 25 K mmként.

2000 vagon cukor Ukrániából. Az osztrák kormány 2000 vagon cukrot vásárolt (Ukrániában 8 K áron, ami 160 millió K vételárnak felel meg. Az osztrák kormány

valutajavítási célokra vette a cukrot és azért, hogy rekompenzációképpen külföldről árut hozhasson be. A belföldi piac semmit sem kap az ukrán cukorból, miután az, teljes egészében kivitelre fog kerülni. A magyar kormány egész jelentéktelen kvótával részesedik ebben a behozatali üzletben. Miért nem a kvóta arányában?

Torontál megyében, vasút mellett fekvő lehető legjobb minőségű circa **1250 c. holdas BIRTOKRA**

megfelelő gazdasági épületekkel, esetleg azonnali átvételre is, vevőt keresek.

Frey Gusztáv, Nagybecskerek Nádor-u. 1.

Tejgazdaságnak

vagy kisgazdák csoportjának

ha az elhagyott gyermekek részére tejet szállítanak, egy liter tej után fél kilogramm korpát adunk hatósági árban. Szállítók az állami gyermekmenhelyben jelentkezzenek.

Ásvány-,kenő-,

hengerolaj,

gépszijpuhító

zsír,

szijviaszk.

KAPHATÓ

Kertésznél, nagytemplom háta mögött. Telefon 635. sz.

Uj és használt

VASHORDÓKAT

vesz bármilyen mennyiségben

Mayrovits Imre

Budapest. VI. Aradi-u. 60.

„Ferravin“

vasas china bor

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábadozóknak.

Étvágyat gerjesztő ideget erősítő, s vért javító gyógyszer. Számtalan sorsi ajánlás.

Szabadkán Kapható. Decsy Jenő úr gyógyszerésztárában. Jelenlegi ára fél literes palackonként 10 K. — A „Ferravin“ névre tessék ügyelni.

Papirspárga

kilogrammonként

10 korona.

Klein Géza cégnél

Szabadka.

Bercsényi-u. 5.

A világítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

Tungsram

félwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsram-lámpákat.

Több Répaátvevőt

keresek ez őszi idnyre jó díjazással. Megbízható egyének ajánlkozásának az Ujverbázi Cukorgyárhoz. Ujverbász 2.

Vesziünk a legmasabb áron HASZNÁLT TANRÖNYVEKET

regényeket, régi újságpapirt kilóra. Amig raktáron van Vergő-papirból készült cigarettahüvely 2-ös és 3-as 7 kor. ezrenkint

Családi és tábori levelezésre 100 papir és 100 boríték 5 kor. Palicsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér.

Művészlapok 10 fill.-től. 20 fill. igen nagy választék, viszontelárusítók részére papírok, írószeresek kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papirkereskedése Szabadka, Rudics-utca. Telefon 604 sz.

Viszketektséget, sőt, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. FLESCHE-féle eredeti törv. védett

„Skaboform Barnaszir“

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti peccsötés dr. Flesch-féjét kérjünk. Probatégely 2.30 korona, nagy tégely 4 K., családi adag 11 korona Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia“ városi gyógyszerész-tár I. kör Deák-utca. (Kiskápolna mellett.)

Vételnél a SKABOFORM

védjegyre ügyeljünk!

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	8:01*
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	8:14*
	5:23
Ujvidékről érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	8:26*
	4:26
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:06
Szegedre ind. délután	1:30
éjjel	12:06
Cservenka—Gombosról érk.	éjjel 8:57
Cservenka—Gombosra ind.	éjjel 4:42
Zentáról érk.	1:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	7:09
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

*-gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

Ajánlok elsőrendű Cellulose szőlőkötöző fonalat és kézi kéveket. Révai Szabadka Kinizsi utca 186. Található vagyok d. u. 2—3 között.

Főisztelendő Papság figyelmébe! A közeigő bérmláshoz szükséges bérmlási anyakönyvek és bérmacódulák a legrövidebb idő alatt a

Szent Antal nyomdában

szerezhetők be